

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра психологічного консультування і психотерапії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор В.В. Александров

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи психології
(шифр і назва навчальної дисципліни)
напряму підготовки 6.030401 «Право»
(шифр і назва напряму підготовки)
для спеціальності 0304 «Правознавство»
(шифр і назва спеціальності (тей)
спеціалізації _____
(назва спеціалізації)
факультету юридичного
(назва факультету)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Основи психології

(назва навчальної дисципліни) Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки 0304 «Право» для спеціальності 6.030401 (6.060100 – заочне відділення) «Правознавство» „____” _____, 2012 р.- 32 с.

Розробники:

ст. викладач кафедри психологічного консультування і психотерапії Лісеная А.М,
викладач кафедри психологічного консультування і психотерапії Селезньова О.С.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психологічного консультування і психотерапії

Протокол № 15 від “12” червня 2012 р.

Завідувач кафедрою психологічного консультування і психотерапії,

д.психол.н., проф. _____ (Кочарян О.С.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“12”червня 2012 р

Схвалено методичною комісією факультету психології

Протокол № 5 від “14” червня 2012 р.

“14” червня 2012 р. Голова _____ (Маєвська Н.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>Правознавство</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки «Право» (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>«Правознавство»</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 72		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	17 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		17 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		38 год.	40 год.
		ІНДЗ: год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 4/5

для заочної форми навчання – 5/14

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: курс призначений для студентів юридичного факультету. Основною метою є ознайомлення студентів з основними поняттями, теоріями і проблемами психології, просліджуючи зв'язки між методологічним, теоретичним та емпіричними рівнями наукового знання.

Завдання

- розглянути та сформулювати у студентів уявлення щодо основних принципів, завдань та методології психології;
- ознайомити студентів з основними психічними процесами, властивостями та станами, а також методами їх дослідження;
- розглянути основні питання психології особистості, підкресливши специфіку їх розробки на сучасному рівні наукового знання;
- дослідити зв'язок теоретичного емпіричного та методологічного рівнів психології.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- основні поняття, проблеми психологічної науки;
- основні теорії психології;
- підходи щодо розгляду психології особистості;
- основні методи дослідження у психології.

вміти:

- встановлювати зв'язки різних рівнів психології
- застосовувати на практиці методи дослідження психології.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна характеристика психології як науки. Особистість та її індивідуально-типологічні особливості.

Тема 1. Предмет та завдання психології.

Предмет, завдання психології. Проблема предмета психології. Поведінка та діяльність як предмет психології. Напрями наукової психології. Основні загальні та часні (абстрактні та конкретні) поняття, за допомогою яких описуються явища, що вивчаються у психології.

Тема 2 . Етапи становлення психології як науки.

Явища, що вивчає сучасна психологія. Зміна та розширення предмета психології з древніх часів до наших днів. Поповнення теорії та методів психологічного знання іншими науками. Система феноменів, що вивчаються сучасною психологією, життєва роль відповідних явищ. Поділ психічних явищ на процеси, властивості та стани.

Тема 3. Загальна характеристика методів психології.

Проблема методу психологічного дослідження. Історія методів дослідження. Спостереження і самоспостереження. Опитування, експеримент та психологічне тестування. Зв'язок методів психології з методами інших наук.

Тема 4. Галузі психологічного знання.

Психологія як складна система наук, що розвиваються. Загальні та спеціальні галузі психології. Фундаментальні та прикладні області психології. Галузеві психологічні науки. Стисла характеристика різних психологічних наук.

Тема 5. Особистість. Структура і розвиток особистості.

Основні поняття психології особистості. Людина, індивід, особистість, індивідуальність. Структура особистості. Біологічне і соціальне в структурі особистості. Характеристика спрямованості особистості. Формування особистості. Самосвідомість особистості. Поняття та структура «Я»-концепції.

Тема 6. Темперамент. Характер. Здібності.

Поняття темпераменту. Підходи до вивчення темпераменту. Темперамент у структурі особистості. Вивчення характеру. Підходи до вивчення індивідуального характеру. Типологія характерів. Поняття про здібності, їх ознаки.

Тема 7. Психічні процеси.

Загальна характеристика пізнавальних процесів психології. Відчуття та його властивості. Види відчуттів. Сприйняття та його співвідношення з відчуттями. Властивості сприйняття його розвиток. Мислення, його характеристики. Види мислення. Поняття інтелекту. Уява, її види. Пам'ять її види. Увага та її властивості. Поняття про мову та спілкування. Поняття про емоції та почуття. Види емоційних станів. Поняття про волю. Структура вольового акту.

Тема 8. Діяльність та спілкування.

Структура індивідуальної діяльності людини. Мотив, мета і задачі в структурі діяльності. Основні види діяльності. Класифікація потреб і мотивів. Автоматизовані дії, їхнє виникнення і формування. Інтеріоризація й екстеріоризація дій. Навички та вміння. Поняття «спілкування». Функції спілкування. Спілкування як обмін інформацією.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	С р		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 Загальна характеристика психології як науки. Особистість та її індивідуально-типологічні особливості.												
Тема 1. Предмет та завдання психології.	9	2	2	—	—	4	2	1	—	—	—	1
Тема 2. Етапи становлення психології як науки.	9	3	3	—	—	5	2	1	—	—	—	1
Тема 3. Загальна характеристика методів психології.	9	2	2	—	—	5	3	1	1	—	—	1
Тема 4. Галузі	9	2	2	—	—	5	3	1	1	—	—	1

психологічного знання.												
Разом за модулем 1	36	9	9			1 9		8	6	–	–	8
Модуль 2. Особистість та її індивідуально-типологічні особливості.												
Тема 5. Темперамент. Характер. Здібності.	9	2	2	–	–	5	3	1	1	–	–	1
Тема 6. Особистість. Структура і розвиток особистості.	9	2	2			5	3	1	1	–	–	1
Тема 7. . Психічні процеси.	9	2	2			5	3	1	1	–	–	1
Тема 8. Діяльність та спілкування.		2	2			4	3	1	1	–	–	1
Разом за модулем 2	36	8	8			1 9						
Усього годин	72	1 7	1 7			3 8		8	6	–	–	8

5. Теми семінарських занять

5.1. Календарний план семінарських занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та завдання психології.	-2
2	Етапи становлення психології як науки. Підготовка до семінару.	3
3	Загальна характеристика методів психології. Підготовка до семінару.	2
4	Галузі психологічного знання. Підготовка до семінару.	2
5	Особистість. Структура і розвиток особистості. Підготовка до семінару.	2
6	Темперамент. Характер. Здібності. Підготовка до семінару.	2
7	Психічні процеси. Підготовка до семінару.	2
8	Діяльність та спілкування. Підготовка до семінару.	2
	Разом	17

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема:Предмет та завдання психології. Підготовка до лекції.	1
2	Тема:Етапи становлення психології як науки. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
3	Тема:Загальна характеристика методів психології. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
4	Тема:Галузі психологічного знання. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
5	Тема:Особистість. Структура і розвиток особистості. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
6	Тема:Темперамент. Характер. Здібності. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
7	Тема:Психічні процеси. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
8	Тема:Діяльність та спілкування. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
	Підготовка до контрольної роботи	8
	Підготовка до підсумкового контролю	11
	Разом	

5.2 Зміст семінарських занять

Денна форма навчання

№ з/п Теми	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: « Психічні процеси,явища, властивості та стани». Групове обговорення матеріалу лекції та літературних джерел, які студенти опрацювали самостійно. <i>Контрольні питання:</i> 1. Що таке психічні процеси? 2. Що таке психічні властивості? 3. Що таке психічні стани? <i>Література (з базового списку літератури до курсу): 3, 4, 5.Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 4, 5</i>	2

2	Тема: «Спостереження і самоспостереження. Опитування, експеримент та психологічне тестування». Групове обговорення матеріалу лекції та літературних джерел, які студенти опрацювали самостійно. <i>Контрольні питання:</i> 1. Як психологічні методи Ви знаєте? 2. Що таке психологічне тестування? 3. В чому різниця між спостереженням та самоспостереженням? 4. Що таке експеримент? <i>Література (з базового списку літератури до курсу): 3, 4, 5, 12, 16, 20. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 2.</i>	2
3	Тема: «Підходи до вивчення темпераменту та характеру». Групове обговорення матеріалу лекції та літературних джерел, які студенти опрацювали самостійно. <i>Контрольні питання:</i> 1. Що таке характер? 2. Що таке темперамент? 3. Які підходи до вивчення темпераменту Ви знаєте? <i>Література (з базового списку літератури до курсу): 3, 4, 5, 12. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 4, 5.</i>	2
4	Тема: «Загальна характеристика пізнавальних процесів психології». Групове обговорення матеріалу лекції та літературних джерел, які студенти опрацювали самостійно. <i>Контрольні питання:</i> 1. Що таке пам'ять? 2. Що таке увага? 3. Які існують типи мислення? 4. Що таке уявлення? <i>Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5, 16, 20, 23, 24. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 7.</i>	2
РАЗОМ		8

Заочна форма навчання
Зміст семінарських ЗАНЯТЬ

№ з/п Теми	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: « Психічні процеси, явища, властивості та стани». Групове обговорення матеріалу лекції та літературних джерел, які студенти опрацювали самостійно. <i>Контрольні питання:</i> 4. Що таке психічні процеси? 5. Що таке психічні властивості? 6. Що таке психічні стани? <i>Література (з базового списку літератури до курсу): 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 4, 5.</i>	2
2	Тема: «Спостереження і самоспостереження. Опитування, експеримент та психологічне тестування». Групове обговорення матеріалу лекції та літературних джерел, які студенти опрацювали самостійно. <i>Контрольні питання:</i> 5. Як психологічні методи Ви знаєте? 6. Що таке психологічне тестування? 7. В чому різниця між спостереженням та самоспостереженням? 8. Що таке експеримент? <i>Література (з базового списку літератури до курсу): 3, 4, 5, 12, 16, 20. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 2.</i>	2
3	Тема: «Підходи до вивчення темпераменту та характеру». Групове обговорення матеріалу лекції та літературних джерел, які студенти опрацювали самостійно. <i>Контрольні питання:</i> 4. Що таке характер? 5. Що таке темперамент? 6. Які підходи до вивчення темпераменту Ви знаєте? <i>Література (з базового списку літератури до курсу): 3, 4, 5, 12. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 4, 5.</i>	2

4	Тема: «Загальна характеристика пізнавальних процесів психології». Групове обговорення матеріалу лекції та літературних джерел, які студенти опрацювали самостійно. <i>Контрольні питання:</i> 5. Що таке пам'ять? 6. Що таке увага? 7. Які існують типи мислення? 8. Що таке уявлення? <i>Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5, 16, 20, 23, 24. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 7.</i>	2
РАЗОМ		8

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та завдання психології. Підготовка до лекції.	4
2	Етапи становлення психології як науки. Підготовка до лекції.	5
3	Загальна характеристика методів психології. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	5
4	Галузі психологічного знання. Підготовка до лекції.	5
5	Особистість. Структура і розвиток особистості. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	5
6	Темперамент. Характер. Здібності. Підготовка до лекції.	5
7	Психічні процеси. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	5

8	Діяльність та спілкування. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	4
	Разом	38

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та завдання психології. Підготовка до лекції.	1
2	Етапи становлення психології як науки. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
3	Загальна характеристика методів психології. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
4	Галузі психологічного знання. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
5	Особистість. Структура і розвиток особистості. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
6	Темперамент. Характер. Здібності. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
7	Психічні процеси. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
8	Діяльність та спілкування. Підготовка до лекції. Підготовка до семінару.	1 2
	Підготовка до контрольної роботи	8
	Підготовка до підсумкового контролю	11
	Разом	40

7. Методи навчання

Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладення теоретичного матеріалу з дисципліни «Основи психології та педагогіки». Окрема лекція є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал однієї або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика лекцій визначена даною робочою навчальною програмою.

Семінарське заняття – навчального заняття, на якому організується дискусія з визначених тем. Перелік тем семінарських занять визначений даною робочою навчальною програмою. На семінарському занятті оцінюється вміння студентів формулювати та відстоювати свою позицію, їх активність в дискусії та ін.

Самостійна робота – є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичного забезпечення, передбаченою робочою навчальною програмою дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій. Для самостійної роботи студенту рекомендується відповідна основна та додаткова наукова література.

Для заочної форми навчання передбачає підготовку студентів до лекцій та семінарських занять, а також написання письмової творчої роботи на тему «Використання психологічних знань в роботі юриста»

Програмою передбачено наступні методи навчання:

лекція є основним методом навчання, що призначена для викладення теоретичного матеріалу. Кожна окрема лекція є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал навчальної дисципліни. Тематика лекцій визначається робочою навчальною програмою дисципліни, зміст лекцій наведено в конспекті лекцій.

семінарське заняття – навчального заняття, на якому організується дискусія з визначених тем. Перелік тем семінарських занять визначений даною робочою навчальною програмою. На семінарському занятті оцінюється вміння студентів формулювати та відстоювати свою позицію, їх активність в дискусії та ін.

консультація – форма індивідуальної роботи студента із викладачем, спрямована на вирішення труднощів, які виникли під час вивчення лекційного матеріалу та самостійної роботи, або за наявності бажання студента отримати більш поглиблене знання стосовно предмету навчальної дисципліни;

самостійна робота, яка є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичного забезпечення, передбаченою робочою навчальною програмою дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій. Для самостійної роботи студенту рекомендується відповідна основна та додаткова наукова література.

самостійна робота передбачає виконання 3 практичних робіт, які повинні бути складені у визначений викладачем термін.

Студентам пропонується виконати за темою “Особистість” 2 практичні роботи. Робота є завданням, яке передбачає тестування 1-го досліджуваного:

1. Дослідження характеру та темпераменту із використанням методик «Айзенка ЕРQ» та «Оцінка спрямованості особистості». Студенту необхідно проаналізувати отримані результати діагностики та скласти психологічний портрет особистості.

2. За темою «Когнітивні процеси» студентам пропонується виконати 1 практичну роботу, спрямовану на вивчення уваги та пам'яті. Робота є завданням, яке передбачає тестування 1-го досліджуваного.

1. Дослідження уваги із використанням методик: дослідження характеристик вибіркової уваги методом “коректурної проби”, «Дослідження стійкості і концентрації увазі (коректурної проба Бурдона-Анфимова)». Студенту необхідно проаналізувати отримані результати та скласти висновок про особливості уваги досліджуваного.

8. Методи контролю

Для студентів денного відділення

У якості поточного контролю передбачено оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях. Робота на семінарському занятті оцінюється у 3 бали, всього за 8 семінарських заняття студент максимально може отримати 24 балів.

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті

Бали, що отримує студент	Критерії оцінювання
3 бали	Студент був активним все семінарське заняття, давав правильні й повні відповіді на питання, приймав участь у групових дискусіях, виявляв зацікавленість та обізнаність.
2 бали	Студент частково проявляв активність, відповідав на питання, приймав участь в групових обговореннях.
1 бал	Студент був присутній на семінарському занятті, але не проявляв ніякої активності.
0 балів	Студент був відсутній на семінарському занятті.

В разі, якщо студент пропускає семінарське завдання з поважної причини, він може надати викладачу письмовий текст доповіді на тему пропущеного заняття та також отримати за нього 3 бали.

Критерії оцінювання письмової доповіді

Бали, що отримує студент	Критерії оцінювання
3 бали	Доповідь повністю розкриває тему семінарського заняття, її написано з використанням лекційного матеріалу, а також літератури, що була опрацьована студентом самостійно.
2 бали	Доповідь розкриває тему семінарського заняття, її написано з використанням лекційного матеріалу, а також літератури, що була опрацьована студентом самостійно, проте при написанні студент припустився певних помилок. Доповідь є недостатньо аргументованою та логічною.

1 бал	Доповідь частково розкриває тему семінарського заняття.
0 балів	Доповідь не розкриває тему семінарського заняття.

Також у якості поточного контролю передбачено написання студентами письмової творчої роботи на тему «Використання психологічних знань в роботі юриста», за яку студент максимально може отримати 18 балів.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Бали за контроль не питання	Критерії оцінювання
15-18	У роботі повністю розкрито зміст завдання. Матеріал викладено логічно, аргументовано, мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом, що винесено для самостійної роботи. Викладені ідеї носять творчий та оригінальний характер.
12-14	Робота досить повно розкриває зміст завдання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у ньому, студент володіє термінологічним апаратом дисципліни. У викладеному матеріалі студент має помилки із аргументацією відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.
9-11	Виконання роботи є неповним, розкриває тільки деякі аспекти навчального матеріалу. Студент припускається помилок у використанні термінології навчальної дисципліни. Рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом є середнім.
6-9	У відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; студент слабо володіє термінологією дисципліни.
0-5	Відповідь практично відсутня, студент демонструє незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; не володіє термінологією.

Для студентів заочного відділення:

У якості поточного контролю передбачено написання контрольної роботи на обрану тему. Контрольна робота складається з 3 завдань, кожне з яких оцінюється у 5 балів та 20 балів за реферативну роботу.

Критерії оцінювання контрольної (реферативної) роботи

Бали та показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
Своєчасність 0-5	реферативна робота складена у встановлений викладачем термін (до початку сесії). У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.
Зміст роботи 0-15	- самостійність, оригінальність; - використання основної літератури та додаткового матеріалу або іншомовних джерел; - відповідність формальним критеріям (структура, володіння сучасним науковим матеріалом. послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо); - вміння застосовувати теоретичні знання для рішення практичних завдань.

Теми контрольних робіт розподілено по групах , теми реферативних робіт студент може вибрати сам.

Теми практичних завдань розподіляються самостійно.

Критерії оцінювання практичної роботи

Бали та показник, який оцінюється	Критерії оцінювання
Своєчасність 0-5	Практична робота складена у встановлений викладачем термін. У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.
Зміст роботи 0-15	- самостійність виконання; - відповідність кількості досліджуваних та використаних методик вимогам практичної роботи; - коректність застосування і обробки психодіагностичних методик; - грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків; - відповідність формальним критеріям (структура, послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо).

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті

Бали, що отримує студент	Критерії оцінювання
3 бали	Студент був активним все семінарське заняття, давав правильні й повні відповіді на питання, приймав участь у групових дискусіях, виявляв зацікавленість та обізнаність.

2 бали	Студент частково проявляв активність, відповідав на питання, приймав участь в групових обговореннях.
1 бал	Студент був присутній на семінарському занятті, але не проявляв ніякої активності.
0 балів	Студент був відсутній на семінарському занятті.

У якості підсумкового контролю проводиться **залік**.

Для студентів денного відділення:

До залікового контролю допускаються студенти, що набрали на протязі семестру не менш як 10 балів (за відвідування семінарських занять). Залікова контрольна робота виконується письмово. Робота складається з двох питань (з психології). За кожне з питань студент може отримати максимально 20 балів, загальна кількість балів складає – 40 балів.

Критерії оцінювання залікової роботи

Бали за контрольне питання	Критерії оцінювання
39-40 балів	У відповіді повністю розкрито зміст питання. Матеріал викладено логічно, аргументовано, мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом, що винесено для самостійної роботи.
30-38 балів	Відповідь досить повно розкриває зміст питання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні, студент володіє термінологічним апаратом дисципліни. У викладеному матеріалі студент має помилки із аргументацією відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.
20-30 балів	Відповідь на контрольне питання є неповною, розкриває тільки деякі аспекти навчального матеріалу. Студент припускається помилок у використанні термінології навчальної дисципліни. Рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом є середнім.
10-20 бали	У відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; студент слабо володіє термінологією дисципліни.
0-10 бал	Відповідь практично відсутня, студент демонструє незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; не володіє термінологією.

Роботу розподілено на 20 варіантів. Номер варіанту роботи може бути закріплений за студентом шляхом випадкового вибору або за вибором викладача.

Для студентів заочного відділення:

Залікова робота є письмовою роботою, яка складається із двох завдань, кожне завдання оцінюється у 20 балів, сумарно 40 балів за роботу.

Перше завдання містить питання, яке відбиває розуміння загально психологічних закономірностей.

Друге завдання стосується розкриття закономірностей структурної організації та функціонування особистості.

Роботу розподілено на 25 варіантів. Номер варіанту роботи може бути закріплений за студентом шляхом випадкового вибору або за вибором викладача.

Критерії оцінювання залікової роботи

Бали за контрольне питання	Критерії оцінювання
18-20	У відповіді повністю розкрито зміст питання. Матеріал викладено логічно, аргументовано, мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом, що винесено для самостійної роботи.
14-17	Відповідь досить повно розкриває зміст питання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні, студент володіє термінологічним апаратом дисципліни. У викладеному матеріалі студент має помилки із аргументацією відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.
10-13	Відповідь на контрольне питання є неповною, розкриває тільки деякі аспекти навчального матеріалу. Студент припускається помилок у використанні термінології навчальної дисципліни. Рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом є середнім.
5-9	У відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; студент слабо володіє термінологією дисципліни.
0-4	Відповідь практично відсутня, студент демонструє незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; не володіє термінологією.

Орієнтовні питання до залікової роботи

1. Визначення психологічної науки.
2. Предмет вивчення психології.
3. Основні типи явищ, які вивчає сучасна психологія (психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, психічні утворення).
4. Принцип детермінізму свідомості.
5. Принцип єдності психіки і діяльності.
6. Принцип розвитку або генетичний принцип.
7. Принцип відображення.
8. Загальне поняття про психологічні дослідження.
9. Класифікація методів психологічних досліджень (пізнавальні, методи активного психологічного впливу).
10. Становлення психології як самостійної науки.
11. Погляди на еволюцію матерії та психіки.
12. Практичний інтелект вищих тварин.
13. Особистість як соціально обумовлена система вищих психічних властивостей індивіда.
14. Сучасна психологія та її місце в системі наук.
15. Галузі психології.
16. Загальне поняття про відчуття.
17. Загальні властивості відчуттів та класифікація видів відчуттів.
18. Визначення сприймання. Нейрофізіологічні механізми сприймання.
19. Класифікація видів сприймання.
20. Загальне поняття про пам'ять.
21. Загальна характеристика процесів пам'яті.
22. Загальне поняття про уяву.
23. Види і прийоми уяви.
24. Поняття про творчість. Творчість, як розв'язування творчих задач.
25. Поняття про мислення як вищу форму відображення.
26. Операції мислення.
27. Класифікація видів мислення.
28. Сутність та співвідношення понять "людина", "особистість", "індивід", "індивідуальність".
29. Психологічні характеристики особистості.
30. Структура особистості.
31. Поняття про темперамент.
32. Фізіологічне підґрунтя темпераменту.
33. Типи темпераменту.
34. Поняття про здібності.
35. Структура здібностей.
36. Поняття про характер.
37. Типологія характеру.
38. Загальна психологічна характеристика діяльності.
39. Структура діяльності.
40. Теорія діяльності в вітчизняній психології.

41. Навички, уміння, звички: психологічна характеристика, умови формування.
42. Загальне поняття про мову та мовлення. Функції мови.
43. Фізіологічні механізми мовлення.
44. Види мовлення.
45. Поняття про спілкування.
46. Визначення уваги та характеристика її особливостей.
47. Види уваги.
48. Види емоцій та їх загальна характеристика.
49. Загальна характеристика вольових дій.
50. Основні психологічні теорії волі.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

9.1 Для денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Модуль 1						
Семінари	Контрольна модульна робота			Письмо ва творча робота	Заліков а робота	100
24	18			18	40	

До цих 50 балів долучаються бали, які студент отримав з педагогіки. Разом з психології та педагогіки студент може отримати 100 балів.

9.2 Для заочної форми навчання

Форма роботи	Максимальна кількість балів
Контрольна робота	20 балів
Реферативна робота	20 балів
Практична робота	20 балів
Залікова робота	40 балів
Загальна кількість балів	100 балів

Шкала оцінювання

	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
1-49	FX	Незадовільно	не зараховано

10. Методичне забезпечення

1. Робоча програма з курсу.
2. План-конспект лекцій.

11. Рекомендована література Базова

1. Бондарчук О.И., Бондарчук Л.И. Основы психологии и педагогики. Курс лекций. – К., 1999.
2. Выготский Л.С. Собрания сочинений. – М., 1982.
3. Гальперин П.Я. Введение в общую психологию. – М., 1976.
4. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. – М., 1996.
5. Годфруа Ж. Что такое психология. – М., 1995.
6. Дружинин В.Н. Психология / учебник для гуманитарных вузов. – СПб., 2003.
7. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М., 1983.
8. Маклаков А.Г. Общая психология. – СПб., 2002.
9. Максименко С.Д., Соловйenko В.О. Загальна психологія. – К., 2001.
10. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. – К., 2001.
11. Немов Р.С. Психология. – М., 1999.
12. Общая психология (Курс лекций) Сост. Е.И. Рогов. – М., 2000.
13. Общая психология / Сост. Рогов Г.И. – М., 1995.
14. Основы психології та педагогіки. Опорний конспект лекцій. Укладачі: Н.П. Статінова, Г.П. Сень. – К., 1998.
15. Основы психології / За ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. – К., 1999.
16. Петровский А.В. Введение в психологию. – М., 1996.
17. Петровский А.В., Ярошевский М.Г. История и теория психологии. – Ростов-на-Дону, 1996.
18. Психология. Словарь / Под общ. ред. А. В. Петровского, Ярошевского М. Г. – М.: Политиздат, 1990.
19. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 2001.
20. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии, СПб., 1999.
21. Слободчиков В.И., Исаев Е.И. Психология человека. – М., 1995.
22. Соколова Е.Е. Тринадцать диалогов о психологии. – М., 1995.
23. Столяренко Л.Д. Основы психологии. – Ростов-на-Дону, 2000.
24. Трофімов Ю.Л. Психологія. Підручник для студ. ВУЗів. – К., 1999.

Допоміжна

1. Горноста́й П., Титаренко Т. Психологические теории и концепции личности краткий справочник. К.: "Рута", 2001
2. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология — СПб: Издательство «Питер», 2000. — 320 с.: ил. — (Серия «Учебник нового века»)

3. Изард К. Психология эмоций/Перев. с англ. — СПб.: Издательство «Питер», 2000. — 464 с.: ил. (Серия «Мастера психологии»).
4. Лекции по общей психологии / А. Р. Лурия. — СПб.: Питер, 2006. — 320 с: ил. — (Серия «Мастера психологии»).
5. Пашукова Т.И., Допира А.И., Дьяконов Г.В. (сост.) Психологические исследования. Практикум по общей психологии для студентов педагогических вузов Учеб. пособие. — М.: Издательство "Институт практической психологии", 1996.
6. Психологическая энциклопедия. 2-е изд. / Под ред. Р. Корсини, А. Ауэрбаха. — СПб.: Питер, 2006. — 1096 с: ил.
7. Щедровицкий Г.П. Процессы и структуры в мышлении курс лекций. Из архива Г.П.Щедровицкого, т. 6. М.: "Путь", 2003

12. Інформаційні ресурси

1. <http://www.myword.ru> (Психология и педагогика).....
2. psylib_kiev
3. <http://flogiston.ru/library>

Теми до написання реферативної роботи

Для групи ЗЮП – 21

1. Наукова психологія в моєму житті.
2. Система явищ, які вивчаються в сучасній психології.
3. Взаємозв'язок принципів і методів психологічної науки.
4. Особистість як вищий рівень прояву активності суб'єкта.
5. Проблема методів дослідження в психології.
6. Моделювання як метод психологічного дослідження.
7. Взаємозв'язок принципів і методів психологічної науки.
8. Наступність у розумінні природи психіки від давнини до сьогодні.
9. Уявлення про психіку в епоху Відродження.
10. Сучасний погляд на природу психіки.
11. Ключові моменти виникнення та якісного перетворення психіки в процесі філогенезу.
12. Еволюція психіки у тваринному світі.
13. Елементарні та вищі психічні функції у людини.
14. Мотивація та емоції у людини та тварин.
15. Біосоціальна природа психології та поведінки людини.
16. Системність у роботі мозку як органа психічної діяльності.
17. Спеціалізація великих півкуль.
18. Роль психології в оптимізації професійної діяльності.
19. Психологія майбутнього.
20. Міждисциплінарні зв'язки комплексу теоретичної психології.
21. Розвиток сенсорної культури особистості.
22. Основні параметри відчуттів.
23. Зв'язок відчуттів за властивостями зовнішнього та внутрішнього середовища організму.
24. Психофізіологічні механізми формування відчуттів.
25. Проблема моделювання процесів сприймання.
26. Розвиток чуттєвої сфери людини в сучасних умовах науково-технічного прогресу.

Для групи ЗЮП – 22

1. Закони та загадки здорового сприймання людини.
2. Вплив мислення на сприймання.
3. Пам'ять і розвиток особистості.
4. Найважливіші теорії пам'яті в психологічній науці.
5. Пам'ять у навчальній діяльності людини.
6. Умови доброго запам'ятовування і збереження.
7. Індивідуальні особливості пам'яті та здібності людини.
8. Методи дослідження пам'яті людини.

9. Визначення і функції уяви.
10. Уява та індивідуальна творчість.
11. Вплив уяви на стан організму.
12. Походження розумових дій та операцій.
13. Мислення та розв'язування задач.
14. Особистісна зумовленість мислення.
15. Психологія творчого мислення.
16. Критичність мислення та його продуктивність.
17. Порівняльний аналіз різних визначень особистості.
18. Характеристика різних підходів до розуміння структури особистості.
19. Теорії особистості у зарубіжній класичній психології.
20. Концепції особистості у вітчизняній класичній психології.
21. Проблема норми та патології у розвитку особистості.
22. Культурно-історичний підхід до вивчення особистості.
23. Основні психологічні властивості темпераменту.
24. Роль темпераменту в діяльності людини.
25. Якісні відмінності у здібностях людей.
26. Взаємозв'язок здібностей та задатків.

Для групи ЗЮП – 23

1. Типові і нетипові риси характеру.
2. Акцентуації характеру особистості.
3. Співвідношення темпераменту і характеру.
4. Види діяльності людини.
5. Формування навичок та вмінь.
6. Особистісні детермінанти діяльності, поведінки людини.
7. Активність та саморегуляція як стрижневі характеристики діяльності, поведінки особистості.
8. Види та функції мовлення.
9. Співвідношення мовлення і мислення.
10. Феномен егоцентричного мовлення.
11. Види спілкування у тварин.
12. Види спілкування у людей.
13. Роль спілкування в психологічному онтогенетичному розвитку людини.
14. Розвиток спілкування у дітей.
15. Увага, її природа та роль у навчальній і трудовій діяльності людини.
16. Вікові та індивідуальні особливості уваги.
17. Стійкість уваги та способи її вивчення.
18. Умови підвищення ефективності мимовільної уваги.
19. Формування довільної уваги в процесі навчальної діяльності.
20. Виховання уважної людини.
21. Психологічні теорії емоцій.
22. Основні функції емоцій.
23. Проблема класифікації емоцій у вітчизняній та зарубіжній психології.

- 24.Поняття, ознаки і проявлення волі у людині.
- 25.Становлення вольової регуляції поведінки у дітей.
- 26.Основні напрямки і шляхи розвитку волі.

Обсяг – 10-15 сторінок формату А4, поля: зверху – 2 см, знизу – 2 см, зліва – 2,5 см, справа – 1,5 см, сторінки нумеруються у верхньому правому кутку, між строковий інтервал – 1,5, шрифт – Times New Roman 14 пт.

Порядковий номер прізвища студента у списку групи є номером реферативної роботи.

Питання до самостійної контрольної роботи

Варіант – 1

1. Психологія серед наук, які вивчають людину.
2. Порівняти відчуття та сприймання: а) виявити загальні риси; б) вказати на різницю між ними.
3. Що зумовлює розвиток здібностей особистості?

Варіант – 2

1. Уявлення людей про життя душі.
2. Охарактеризувати особливості сприймання.
3. Які риси особистості поєднує в собі характер?

Варіант – 3

1. Проблеми, якими займається сучасна психологія.
2. Навести приклади цілісності та усвідомленості сприймання.
3. Чи можливі суперечності між змістом і формою характеру?

Варіант – 4

1. Предмет вивчення психології як науки.
2. Показати, яка роль у процесі пізнання належить предметності сприймання.
3. Які компоненти можна відокремити в структурі характеру?

Варіант – 5

1. Витоки психологічних знань.
2. Навести приклади, які засвідчують те, що константність сприймання не є природним явищем.
3. Які риси характеру особистості є типовими, а які – нетиповими?

Варіант – 6

1. Визначення поняття “принцип”.
2. Показати на прикладах залежність сприймання від досвіду людини та її інтересів.
3. У чому виявляється акцентуація характеру особистості?

Варіант – 7

1. Основні принципи психологічної науки.
2. Як можна перевірити свідомість сприймання учнями учбового матеріалу?
3. Як пов’язані між собою характер і темперамент?

Варіант – 8

1. Характеристика принципу детермінізму.
2. У чому виявляється активний характер відчуттів і сприймань у взаємодії людини із середовищем.
3. Чи можна стверджувати, що акцентуація рис характеру особистості зумовлюється тільки обставинами її життя?

Варіант – 9

1. Рівні детермінації в залежності від рівня розгляду суб’єкта: організм, індивід, особистість.
2. Охарактеризуйте пам’ять та її місце в системі психічних процесів.
3. Чим пояснити, що найповніше характер виявляється в складних, критичних ситуаціях?

Варіант – 10

1. Знаково-опосередковане відображення у людини.
2. Які фізіологічні та біохімічні основи пам’яті?
3. Що складає природну основу характеру?

Варіант – 11

1. Характеристика принципу розвитку психіки.
2. Дайте психологічну характеристику процесам пам’яті.
3. Чи всі властивості характеру можуть свідчити про його сформованість?

Варіант – 12

1. Принцип єдності психіки і діяльності.

2. Які існують різновиди пам'яті? Дайте їх класифікацію.
3. Чи можна вважати, що соціальний чинник справляє вирішальний вплив на формування характеру?

Варіант – 13

1. Найголовніші вимоги до побудови і використання методів психології.
2. Чим довільне запам'ятовування відрізняється від мимовільного?
3. Яке місце займає характер в загальній структурі особистості?

Варіант – 14

1. Класифікація методів психологічної науки. Підстави класифікації.
2. У чому полягають умови ефективності мимовільного запам'ятовування?
3. Як пов'язані риси характеру з іншими властивостями особистості?

Варіант – 15

1. Методи психології згідно до етапів психологічного дослідження.
2. Які чинники впливають на ефективність довільної пам'яті?
3. Чи правомірне з погляду психології ствердження: “Характер гартується у боротьбі?” Аргументуйте свою думку.

Варіант – 16

1. Характеристика організаційних методів.
2. Охарактеризуйте індивідуальні особливості пам'яті.
3. Що таке діяльність?

Варіант – 17

1. Що являють собою емпіричні методи?
2. У чому полягає явище рімінісценції й механізми його виникнення?
3. Розкрийте поняття “причини діяльності” та “мета діяльності”.

Варіант – 18

1. Вкажіть методи обробки даних.
2. Як відбувається розвиток і виховання пам'яті?
3. Дайте характеристику основним (загальним) видам діяльності.

Варіант – 19

1. Які методи належать до групи інтерпретаційних?
2. Які існують методи тренування пам'яті?

3. Дайте характеристику структурним елементам діяльності.

Варіант – 20

1. Назвіть періоди розвитку уявлень про психіку.
2. Чим відрізняється уява від уявлення?
3. Розкрийте основні положення теорії діяльності.

Варіант – 21

1. Погляди на психіку у донауковий період.
2. Як уява впливає на фізіологічні та органічні процеси людини?
3. Розкрийте механізми формування мотивів.

Варіант – 22

1. Вчені XVII століття, їх уявлення про психіку.
2. Які ви знаєте види уяви?
3. Що ви знаєте про теорію фізіології рухів Н.О. Бернштейна.

Варіант – 23

1. Виникнення галузей психологічної науки на зламі XIX-XX століть.
2. Чим різняться уява відтворююча і творча?
3. Що ви знаєте про “концепцію рефлекторного кола”?

Варіант – 24

4. Вчення про психіку на початку XX століття.
5. Проаналізуйте основні прийоми уяви.
6. Назвіть основні рівні та етапи формування рухів.

Варіант – 25

1. Розвиток наукових знань про природу психіки в сучасній вітчизняній психології.
2. Якою є центральна ланка творчого процесу?
3. Розкрийте зміст фаз побудови рухів.

Варіант – 26

1. Назвіть етапи розвитку психічних механізмів регуляції поведінки живих істот.
2. Що таке інсайт? Як він виникає?
3. Поняття про мовлення та мову.

Варіант – 27

1. Допсихічні форми регуляції поведінки: тропізми, або таксиси.
2. Дайте загальну характеристику мислення.
3. Спілкування та основні функції мовлення.

Варіант – 28

1. Чутливість – здатність реагувати на біотично значущі об'єкти на відстані.
2. Чи збігаються поняття “мислення” та “інтелект”?
3. Фізіологічні основи мовленнєвої діяльності.

Варіант – 29

1. Виникнення перцептивної психіки.
2. Які ви знаєте мисленнєві операції?
3. Види мовлення та їх характеристика.

Варіант – 30

1. Практичний інтелект – вершина психічного розвитку тварин.
2. Порівняйте особливості розвитку мислення в онтогенезі та у філогенезі.
3. Розвиток мовлення в процесі навчання.

Варіант – 31

1. Фази розвитку людського інтелекту за З. Фрейдом.
2. На яких засадах класифікують види мислення?
3. Визначте поняття спілкування, його зміст, цілі і засоби.

Варіант – 32

1. Виникнення практичного і абстрактного інтелекту прадавньої людини.
2. Розкрийте основні якості мислення.
3. Чим відрізняється спілкування людей від спілкування тварин.

Варіант – 33

1. Формування початків свідомої психіки у прадавньої людини.
2. Що таке рефлексивна позиція щодо задачі, яка розв'язується?
3. Визначте види спілкування.

Варіант – 34

1. Особистісний розвиток психіки людини епохи Відродження.
2. Охарактеризуйте інтелектуальні властивості особистості.
3. Розкрийте зміст перцептивної сторони спілкування.

Варіант – 35

1. Особистість як вершина філогенезу психіки.
2. Розкрийте концепції розвитку мислення.
3. Як розкривається комунікативна сторона спілкування?

Варіант – 36

1. Розвиток нових психічних якостей особистості.
2. Дайте визначення та назвіть ознаки особистості.
3. Механізми інтерактивної сторони спілкування.

Варіант – 37

1. Як побудований мозок людини?
2. Як співвідносяться поняття “людина”, “особистість”, “індивід”, “індивідуальність”.
3. Що таке увага?

Варіант – 38

2. Функції спинного мозку і головного мозку.
3. Розкрийте основні психологічні характеристики особистості.
4. Яке місце займає увага в житті та діяльності людини?

Варіант – 39

1. Основні блоки, з яких складається мозок.
2. Охарактеризуйте структуру особистості.
3. Охарактеризуйте фізіологічні механізми уваги.

Варіант – 40

1. Властивості і функції вищої нервової діяльності.
2. Чи згодні ви з думкою, що кожному людину можна назвати особистістю?
3. Які існують види уваги?

Варіант – 41

1. Положення про рефлексорну дугу (І.Л. Сеченов).

2. Чи достатньо, характеризуючи особистість, вказати на такі ознаки: “свідомий індивід”, “включений в суспільно-корисну діяльність”?
3. Які основні властивості притаманні увазі?

Варіант – 42

1. Спеціалізація великих півкуль.
2. За якими зовнішніми проявами особистості можна зробити висновок про рівень її розвитку та суспільну свідомість?
3. Що спричинює коливання уваги?

Варіант – 43

1. Розбіжності вищої нервової діяльності людей і тварин.
2. Що є фундаментальним рушієм людської активності?
3. Що таке уважність і в чому вона виявляється?

Варіант – 44

1. Зв'язок між психологією та природничими науками.
2. Що таке спрямованість особистості?
3. Які умови ефективного формування уваги?

Варіант – 45

1. Формування галузей психології при розробці проблем здоров'я.
2. Назвіть основні групи мотивів особистості?
3. Назвіть способи організації і керування увагою учнів.

Варіант – 46

1. Галузі психології, які вирішують проблеми на перетині педагогіки і психології.
2. Що є джерелом і рушійною силою розвитку особистості?
3. Визначте види емоцій.

Варіант – 47

2. Які галузі сформувалися на перетині технічних і психологічних наук?
3. Як співвідносяться соціальне та біологічне в розвитку особистості?
4. Дайте загальну характеристику окремих видів емоцій: афект, фрустрація, настрій, стрес.

Варіант – 48

1. Виникнення науково-прикладного комплексу – ергономіки.
2. Які умови активізують виховання та навчання особистості, а які гальмують їх?
3. Розкрийте фізіологічні механізми емоцій.

Варіант – 49

1. Потреба у зближенні психологічних дисциплін з іншими фундаментальними і прикладними науками в процесі становлення системи людинознавства.
2. Проведіть класифікацію сучасних теорій особистості.
3. Прослідкуйте динаміку наукових уявлень про виникнення і перебіг емоцій.

Варіант – 50

1. Виділіть галузі сучасної психологічної науки і згрупуйте їх за ознакою розвитку діяльності або іншою, яку ви знайдете, доцільною.
2. Якими властивостями перебігу психічної діяльності характеризується темперамент?
3. Дайте характеристику почуттів.

Варіант – 51

1. В чому полягає специфіка завдань основних галузей психологічної науки?
2. Які поєднання властивостей вищої нервової діяльності І. Павлов зробив засадовими стосовно поділу темпераментів на типи?
3. Назвіть функції емоцій.

Варіант – 52

1. Визначте схематично місце галузей психології в системі сучасної психологічної науки.
2. Розкрийте основні психологічні властивості темпераменту.
3. Розкажіть про співвідношення понять “емоції” та “почуття”.

Варіант – 53

1. З’ясуйте основні напрями у структурі практичної психології.
2. Дайте характеристику типам темпераменту.
3. Які особливості проявлення емоцій в ранньому дитячому віці?

Варіант – 54

1. Покажіть зв’язок психологічної науки з життям, її внесок в рішення практичних завдань.

2. В чому може виявлятися врахування особливостей темпераменту в діяльності та поведінці?
3. Дайте визначення волі.

Варіант – 55

1. Специфічні риси відчуттів як психічного процесу.
2. Чи може темперамент людини зазнавати істотних змін упродовж життя?
3. Назвіть ознаки вольової дії.

Варіант – 56

1. Функції відчуттів, їх значення у житті та діяльності організму.
2. У чому виявляються здібності особистості?
3. Погляди на волю в античному світі, в епоху Середньовіччя.

Варіант – 57

1. Порівняти абсолютний поріг чутливості та поріг розрізнення, показати різницю між ними.
2. Які основні компоненти здібностей?
3. Самостійна проблема волі в епоху Відродження.

Варіант – 58

1. Довести біологічне значення адаптації.
2. Як взаємопов'язані здібності та задатки?
3. Психологічний уявлення про волю.

Варіант – 59

1. Знайти спільні риси в явищах сенсibiliзації, компенсації, синестезії.
2. Які психічні властивості людини сприяють розвитку здібностей?
3. Фізіологічні механізми вольової дії.

Варіант – 60

1. Чому немає адаптації до болю?
2. У чому виявляються якісні відмінності у здібностях людей?
3. Структура вольової дії.

Варіант – 61

1. Сформулювати визначення сприймання.
2. Що є показником здібностей?
3. Вольові якості особистості.

